

Andere doelgroepen

Het onderwerp van dit topic kan op verschillende manieren worden geïnterpreteerd. Je kunt het zien als: welke groepen buiten het onderwijs kunnen we vanuit ons vakgebied bedienen? De andere kant is dat we vanuit de koers van de KVLO zicht geven aan de leden vanuit de 'oude' situatie op de nieuwe doelgroepen die we vertegenwoordigen. In dit artikel doen we het laatste. In een geschiedkundig verhaal laten we je kennismaken met de SB-opleidingen, waarbinnen de Cios'en een unieke plaats innemen

Door: Robert Jan Janssen

Met de oprichting van het eerste Cios in Overveen, nu ruim 60 jaar geleden, ging wat nu het mbo Sport en Bewegen heet van start. Cios Overveen was uitsluitend voor jongens. Vervolgens kregen de Cios'en in Arnhem (voor meisjes), Sittard en Heerenveen vorm. Theorie werd daarbij in een kapitale villa gegeven, voor de praktijklessen moesten studenten de hele regio doorfietsen. Studenten verbleven vaak intern. Ze maakten gebruik van een eigen kok, huishoudelijke dienst en een conciërge die er streng op toezag dat iedereen op tijd weer binnen was.

Eisen

De toelatingseisen voor alle Cios'en waren streng en bestonden voornamelijk uit een uitgebreide fysieke test. Er meldden zich veel meer studenten aan dan geplaatst konden worden zodat er selectie aan de poort plaatsvond. Niet dat deze selectie altijd een garantie was voor studiesucces. Tijdens de opleiding vielen nogal wat studenten af. Dit kwam door hardnekkige blessures, de lastige theorie waarbij vaak vakken als trainingsleer en anatomie een struikelblok waren, of door een studentikoze levensstijl die goede schoolprestaties in de weg stond. Of men nu na twee en een half jaar afstudeerde of tussentijds vertrok, de Cios-periode was voor de toenmalige studenten de tijd van hun leven.

Omdat er in Nederland geen hoger sportonderwijs werd aangeboden, vonden ook veel studenten met havo- en vwo-opleiding de weg naar een Cios. De sfeer was prestatief met als resultaat dat elk Cios nu een flinke Wall of Fame heeft met daarop tal van bekende afgestudeerden, meestal toptrainers.

Samenwerking

Alhoewel er met enige argwaan gekeken werd naar de komst van het vijfde Cios in Goes, bleek in de praktijk de Zeeuwse opleiding al snel een aanwinst. De vijf Cios'en bedienden allemaal een deel van Nederland en werkten intensief samen op het gebied van onderwijsontwikkeling. De Cios Nederland studentensportdag, docentenuitwisselingen, vrijwel identieke onderwijsprogramma's en toelatingstesten waren uitingen van deze samenwerking. De opleidingsduur was inmiddels ook van twee en een half naar drie jaar gegaan, de gemiddelde tijd die een student over de opleiding deed was meer dan drie en een half jaar.

Met de komst van de regionale opleidingscentra, midden jaren '90 van de vorige eeuw, veranderende het onderwijslandschap wezenlijk. Niet alleen gingen de Cios'en op in de regionale opleidingscentra, en werden de Cios'en opleidingen voor Sport en Bewegen, ook startte bijna elk roc zijn eigen opleiding voor Sport en Bewegen.

Groei

Door de groei van het aantal opleidingen Sport en Bewegen kreeg elke regio zijn eigen SB-opleiding. Grote, keuzeaanbod en onderwijsvisie van de SB-opleidingen verschil-

len soms van elkaar, maar door kennisgeving en samenwerking op bijvoorbeeld het gebied van examinering ontwikkelt en verbreedt de mbo SB-sector zich razendsnel.

Structuur

Doordat de Cios'en hun merknaam hebben vastgelegd en beschermd is deze blijven bestaan. Feit is ook dat bijna 40 opleidingen voor Sport en Bewegen nu mbo-opleidingen aanbieden die hetzelfde diploma opleveren. Dit gebeurt bovendien niet meer alleen op niveau 4, maar ook op de niveaus 2 en 3. Hierdoor worden er ook studenten opgeleid voor assistentenfuncties, naast de uitvoerend trainers (niveau 3) en de sport- en bewegingscoördinatoren op niveau 4. De studieduur varieert nogal, van een of twee jaar voor een niveau 2-opleiding tot drie of vier jaar voor de andere niveaus.

Niet alleen het aantal opleidingen is sterk uitgebreid, ook de keuzemogelijkheden voor studenten zijn toegenomen. Trainers voor de traditionele verenigingssporten worden nog steeds opgeleid. Tegenwoordig vinden ook professionals op het gebied van bewegingsagogiek, recreatie, gezondheid en fitness, operationele sportmanagement en buurt, onderwijs en sport hun opleiding Sport en Bewegen op het Cios. Afgestudeerden van de opleidingen sport en bewegen vallen daardoor op door een aantal kwaliteiten. Ze zijn communicatief sterk, kunnen organiseren en binden, zijn natuurlijk sportief en durven de handen uit de mouwen te steken. Kwaliteiten die van pas komen in de beroepen van de toekomst en in de samenleving van nu en straks.

KVLO

Sinds enkele jaren zijn deze SB-afgestudeerden ook goed af bij de KVLO. Ooit waren de Cios'en betrokken bij de oprichting van de Nederlands federatie werkers in de sport. Na een lange periode van beperkte samenwerking is tegenwoordig de relatie met de KVLO prima. Het is goed dat de mbo'er ook binnen de KVLO gezien en gekend wordt. Dit is in het belang van bewegen en sport. Natuurlijk met onderscheidende rollen in het werkveld voor hbo- en mbo-afgestudeerden die vaak, zoals in beweegteams, aanvullend zijn aan elkaar.

Robert Jan Janssen is directeur van het Friesland College, Cios Heerenveen-Leeuwarden. Hij is ook strategisch projectleider Friesland College en voorzitter stichting Cios Nederland. ◀

Contact:

R.JANSSEN@fcroc.nl